

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 glid. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravnitštvu v dijaškem
seminaršču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

**Tretja prošnja nemških kmetov konservativ-
cev, to pa do c. k. ministerstva za bogočastje
in poduk.**

Nemški kmetje konservativci so letos dežel-
nemu zboru štajerskemu predložili prošnjo, katero
je podpisalo 676 srenjskih zastopov ($\frac{2}{3}$ vseh). V
nji so prosili, naj bi se težave odpravile, ki sedaj
prebivalstvo težijo radi novih šolskih razmer. Dvaj-
set poslancev, voljenih v kmetijskih skupinah, ki
toraj govorijo v imenu 700.000 prebivalcev, se je
krepko potegnulo za želje kmetov, pa bilo je za-
stoj. Liberalni poslanci bili so v večini in so
vrgli vse pod klop. Toda nemški kmetje ne od-
jenjajo. Marveč podpisujejo zopet prošnjo, katero
pa hočejo poslati na Dunaj visokemu ministerstvu
za bogočastje in poduk. Prošnja se glasi tako-le:

„Vdano podpisani srenjski zastopniki močno
obžalujemo, da nam deželni zbor štajerski naših
prošenj gledé šolstva ni hotel uslišati. Toda stvar
je velike važnosti, naša pravica pa jasna tako,
da hočemo vsa postavna sredstva poskusiti in
svojim opravičenim zahtevam in željam do ob-
veljave pomagati, namreč I. da se ljudskim šolam
vrne verski značaj, II. da se obiskovanje šol od
8. na 6 let skrči in stroški za šolo zmanjšajo pa
tudi z uvedanjem šolnine pravičnejše razdelijo. Pod-
pisani srenjski zastopniki prosimo toraj najprvle,
da se verskemu poduku in odgoji daje prejšnja
veljava nazaj. Šola ima nalog deco izrežati ali
odgajati. Toda odgoja brez npravnosti ali poštenega
krepostnega obnašanja je nemogoča, a npravnost
brez prave vere ne velja. Zato prosimo, naj se
verski značaj našim šolam da nazaj, naj vsaka
priznana verska družba zadobi postavno zagotov-
ljeno pravico uplivati zdatno na verski poduk in
versko odgojo učeče se mladeži. Sedanje učenje
v ljudskih šolah nam je premalo praktično. Podu-
čuje se v predmetih, ki s potrebami vsakdanjega
življenja ali v celó nebenej zvezi niso ali v pre-
nastranskej. Pogosto je naučna tvarina pretežka
za otroke in toraj ne upliva dobro na razvitek
duševnih zmožnostij; otroci so raztreseni in se

odvadijo pravilnej marljivosti, naposled so še
prisiljeni posedavati v šolskih klopek, ko bi se
uže vaditi in uriti imeli v opravilih za vsakdanji
kruh. Zato prosimo, naj se pregledajo in predru-
gačijo šolska načela tako, da bo vse bolj prak-
tično, zlasti naj se šletno šolanje skrajša v šletno.
Ob enem se naj uvedejo nedeljske šole, v katere
naj zahajajo otroci 13 in 14letni, če kaže, tudi
15 in 16letni. Sedanje šolstvo se nam tudi pre-
drago zdi in vrhu tega so še šolski stroški ne-
primerno in krivično razdeljeni. To je obče
znano in priznано. Zato prosimo, naj se šolski
potroški zmanjšajo, sedanjo nadzorstvo in vodstvo
šol predrugači in polajša, zlasti pa se naj stro-
ški tudi na tiste premožne starše vržejo, ki se-
daj svojo deco sicer v šolo pošiljajo pa za vz-
drževanje šol nič ne doplačujejo sploh naj se
uvede šolnina (Schulgeld), da bodo tudi tisti od
šolskih stroškov zadeti, ki a) sedaj ne plačujejo
nebenega javnega davka, nebenih doklad in b)
kateri plačujejo samo cesarsko dačo, a nebenih
deželskih, okrajnih in srenjskih doklad.

Vdano podpisani srenjski zastopniki predla-
gamo ovo prošnjo visokemu c. k. ministerstvu
za bogočastje in poduk ter se zaupno nadejamo,
da nas bode visoka vlada uslišala in državnemu
zboru pa tudi deželnim zborom hitrej ko mogoče
izročila v obravnanje dotičnih postavnih črtežev.“

Vojaška taksa.

II. Kako se bodo te takse rabile?
Iz dohodkov te takse se ustanovi pred vsem dru-
gim vojaška taksna glavnic, tej glavnici se pri-
loži vsako leto 1,142.530 fl., kakor pogojeni zne-
sek iz ogerskih dežel za našo državno polovico,
ostanek pa prevzame državni zaklad, ki se zato
zavezuje, podpirati iz državnega denarstva pomoči
potrebne rodovine v primerljaji mobilizacije pod
orožje poklicanih stalnih odpuščenec, rezervnikov,
nadomestnih rezervnikov in deželnih brambovec,
kakor tudi rodovine onih, ki so v črnej vojski.

Kak namenima vojaška taksna glav-
nica? Vojaška taksna glavica bode: 1. zbolj-
ševala preskrbovanje invalidov: 2. dajala pripo-
močke ubogim vdovam in sirotam vojakov stojne
vojske (vojaške mornarice) in deželne brambe, ki
so v vojni padli ali vsled ran ali vojnih težav
umrli. Enako se bo oziralo tudi na tiste vojaštvu
podvržene, ki so bili poklicani v službo za vojne
namene, pa niso opravljali pravih vojnih služb,
kakor tudi na rodovine onih, ki so stopili v črno
vojsko.

Kako se bo zboljševalo preskrbo-
vanje invalidov? Preskrbovanje invalidov se
bode zboljševalo: 1. gledé onih invalidov, ki so
bili, odkar je v veljavi nova vojaška pokojniška
postava od 27. decembra 1875, prevzeti v vojaško
preskrbovanje iz stojne vojske, vojaške mornarice,
deželne brambe in črne vojske; — s tem, da se
jim bodo dajali osebni priboljški v tistih primer-
ljajih, v katerih zahtevajo nastopki zavdanih ran
ali vojnih težav posebnega ozira, in ako njih pre-
skrbnina, izvzemši priklad za rane, ne presega
dvanajststo goldinarjev. 2. Gledé onih, ki so bili,
predno je ta postava moč zadobila, prevzeti v vo-
jaštvu preskrbovanje iz stojne vojske, vojaške mor-
narice, deželne brambe ali črne vojske; — s tem,
da se jim bodo dajale odstotne doklade k dose-
danjej preskrbnini, in sicer: a) nižjim častnikom,
vojakom in tem enakim vojaškim osobam, ki spa-
dajo v stan patentalnih invalidov (oziroma invali-
dov s pridržkom) dajalo se bo petdeset odstotkov
priboljška k patentalni plači: b) tistim, katerih
dozdanja vojaška pokojnina, določena po poprejš-
njih predpisih, na leto ne dosega tisoč goldinarjev,
dajalo se bo k pokojnini do petsto goldinarjev
dvajset odstotkov, od petsto do osemsto goldinar-
jev petnajst odstotkov, in osemsto do tisoč goldi-
narjev deset odstotkov. Pri 2. b) pa ima veljati
pravilo, da priboljšana pokojnina ne sme presega-
ti tisoč goldinarjev, pa tudi v nobenem primer-
ljaji ne tistega zneska, ki bi spadal na enako
šaržo v istem dninskem razredu po postavi od
27. decembra 1875; pri tistih pa, ki ne spadajo
v noben dninski razred, velja enaka službena
plača. Počitnine v dninske razrede uvrščenih osob
se imajo zvišati na 300 gld., ako bi z odstotki
vred manj znašali.

Kake pravice imajo rodbine mobi-
liziranih? Podpore potrebnim rodbinam v pri-
merljaji mobilizacije sklicanih stalno odpuščenih,
reservnikov, nadomestnih rezervnikov in deželnih
brambovcev, potem tistih vojaštvu podvrženih, ki
se skličejo v službo za vojne namene, če tadi ni
vojna služba, kakor tudi rodbinam sklicane črne
vojske, dajali se bodo pomočki iz državnih sred-
stev po teh le določbah. Glede pravice do pripo-
močkov smatrajo se da spadajo k rodovini: za-
konska žena v službo poklicanega in njegovi otroci.
Tudi se smejo mej te še všteti sorodniki v zgor-
njej vrsti: roditelji, ded in babica, bratje in sestre,

ako jih v službo poklicani preskrbuje. Za pod-
podpore potreben se ima smatrati tisti rodbinski
ud, kateremu daje najpotrebniši živež, ali popol-
noma, ali večidel osebni zaslužek v dejansko službo
poklicanega. Vsakemu takemu rodbinskemu udu
se deli preskrbnina, katera je določena na dan in
osobo za vojake na prehodu (20 do 30 kr. na
dan), potem če mora rodovina plačevati stanovitno,
dobiva tudi to, ki je enaka priskrbnini. Otroci pod
osmimi leti imajo dobivati le polovico te podpore.
Skupni znesek te podpore za eno rodbino ne sme
presegati navadnega dnevnega zaslužka v vojaško
službo poklicanega. Od države zagotovljena pod-
pora se ne krajša zarad tega, če rodbina dobiva
podporo od dežele, občine ali zasebnikov.

Katere pravice imajo rodbine tistih,
ki so v vojni padli ali zarad vojnih te-
žav umrli? Rodbinam tistih, ki so padli v boju,
ali vsled poškodovanja v dejanskej vojaškej službi
ali iz te službe izvirajoče bolezni umrli, predno
so bili na dom spuščeni, daje se podpora, katero
so doslej uživale, še šest mesecev po smrti v vo-
jaškej službi bivšega. Če rodbina mej temi šestimi
meseči dobi preskrbnino, pa je ta preskrbnina
manjša od podpore, tedaj dobiva mej temi šestimi
meseči toliko, kolikor je preskrbnina manjša.

Kdaj se smejo te pravice vzeti? Rod-
binam tistih, ki so, ko so bili v dejanskej službi,
a) iz nje pobegnoli, ali b) jih je sodnija ali v
težko ječo ali ostro kazen obsodila, odtegne se
devoljena podpora, ko je podpirajoča komisija to
zvedela.

Kateremu kolkus o podvržene vloge
gledé teh taks? Vse raziskave, vloge, pritožbe
gledé vojaške takse in vse priloge so proste kolka.
Tudi so prošnje za podporo rodbin mobiliziranih
in vse priloge kolka in poštnine proste.

„Edinost“.

Gospodarske stvari.

Varujmo, mlada sadna drevesa zajcev.

M. Zajc kakor vsi glodavci, so za kmetovavca
škodljive živali. Posebno veliko škode napravljajo
zajci pri sadnosnih mladih drevesih. Marsikdo se
ne boji ne truda ne stroškov in si napravi lepe
nadepolne sadnosne nasade. Če pa zamudi zasa-
jena mlada drevesa proti zajčjemu zobu zavarov-
vati, je včasih v jedni noči ali jednem dnevu trud
in denar zapravljen. Posebno so jablanice in sicer
kolikor so zlahetnejše, toliko bolj so zaželjene zajč-
jemu zobu, ki imajo od zajcev največ trpeti, zlasti
če je zima snegovita, ko zajc ne najde ne na
polji ne drugod okusnega prigrizka. Pa tudi že
jeseni, ko je še vse zeleno in polno zajčje hrane,
se jih rad loti, ker je skorja njihova zajcu prava
sladšičica. Kdor torej neče, da se je zastojn tru-